

Eric Sleichims liefde voor Glass, Reich en Riley

GROTE DRIE VAN HET MINIMALISME

Paspoort

ERIC SLEICHIM

Geboren: 1958,
Antwerpen
(België)

Instrument:

saxofoon, tubax,
elektrische gitaar

Opleiding: hij
genoot in Brussel
de algemene
muziekopleiding
aan het conserva-
torium, waarna
hij vertrok naar
het conserva-
torium van Luik.

Daar werd hij
geïnspireerd door
professoren als
Henri Pousseur,
Frederic Rzewski
en Garrett List

Carrière: terwijl
hij nog aan het
conservatorium
studeerde, richtte
hij de groep
Maximalist! op.
De groep speelde
op internationale
podia en zorgde
voor Sleichims
doorbraak. Na
compositie-
opdrachten van
het Festival van
Vlaanderen en
Festival De Stoute
Jaren begon
Sleichim in 1988
het saxofoon-
kwartet
Bl!ndman. In
2008 werd het
een collectief van
vier kwartetten

Op het moment van spreken is saxofonist en gitarist ERIC SLEICHIM, leider van de Belgische groep Bl!ndman, nog bezig met het afmixen van de aankomende release: een heuse tripel-cd gewijd aan het werk van Philip Glass, Steve Reich en Terry Riley. Elke componist wordt op een aparte schijf geëerd. Zo'n groot project is een hele klus aan het mengpaneel.

Tekst: FREEK DIJKSTRA

Foto's: GUY KOKKEN

Met Bl!ndman maakt Sleichim inmiddels alweer meer dan drie decennia furore met bijzondere projecten. De groep begon als saxofoonkwartet en in die hoedanigheid bereikte Bl!ndman rond de eeuwwisseling een internationaal publiek met een eigenzinnige interpretatie van het werk van Johann Sebastian Bach. Sinds 2008 bestaat Bl!ndman echter niet meer alleen uit een saxofoonkwartet, maar ook uit een strijk-, percussie- en hybridekwartet. Toen die verandering had plaatsgevonden, dacht Sleichim al na over een project met muziek van de grote minimalisten. De liefde voor minimalisme begon in Sleichims tijd als conservatoriumstudent. "Ik heb Philip Glass leren kennen via zijn opera *Einstein on the Beach*, doordat een zangeres van de opera logeerde in mijn huis. De muziek van de minimalisten is in die tijd echt een obsessie van mij geworden."

ESSENTIEEL OVERDUBBEN

Geen wonder dus dat Sleichim dezer dagen met veel plezier naar zijn werk gaat. "Achter het mengpaneel proberen we nu dertien saxofoons mooi met elkaar in balans te krijgen. En dat is nog een hele uitdaging." Die uitdaging was tijdens het opnemen van de stukken niet minder. "In Reichs oeuvre zijn veel werken expliciet geschreven om met overdubtechnieken uit te voeren. Dat wil zeggen dat een musicus zichzelf opneemt en daarna over die eerste opname nog een partij opneemt." Volgens Sleichim zou het eigenlijk makkelijker zijn om gewoon extra musici in de studio te gebruiken, maar het overdubben is juist essentieel in de muziek van Reich. "Die opnametechniek creëert een heel eigenaardig, vervreemdend effect. De muziek speelt als het ware met zichzelf, in plaats van dat de musici met elkaar spelen. Dat is ook precies waar het om draait bij Reich", zegt de zestiger. "De vreemde, mathematische mechaniek die uit zijn stukken naar voren komt, staat centraal. Meer dan de uitvoerders en de samenkomst van hun individualiteit op hun instrumenten."

COMPLEET SPIEGELBEELD

Sleichim vindt echter niet dat de menselijke maat verdwijnt in de minimalistische muziek. "Reich heeft ook stukken waarin hij zich laat inspireren door klezmermuziek. Soms ook via een omweg door de strijkkwartetten van Béla Bartók. »

Die kun je op bepaalde momenten niet als een machine spelen. Dan moet je voeling hebben met klezmer en zijn melodieën. Datzelfde principe zit denk ik ook in *New York Counterpoint*, dat we voor het album hebben opgenomen.”

Heel anders is het bij een andere grootheid van het minimalisme: Terry Riley. “Zijn werkwijze is eigenlijk een compleet spiegelbeeld van die van Reich”, zegt Sleichim. “Neem zijn bekendste werk: *In C*. Daarin krijgen de musici 53 muzikale frases aangereikt. Die moeten in een vaste volgorde worden gespeeld, maar verder mogen ze alles zelf bepalen: hoe vaak ze een frase herhalen, hoe ze intoneren, noem maar op. Dan staat menselijke interactie ineens voorop. *In C* draait niet om virtuositeit, maar om het vinden van je weg in een oerwoud aan andere muzikale persoonlijkheden.”

De versie van *In C* die Bl!ndman op het album heeft geplaatst, komt oorspronkelijk van een optreden voor de Belgische televisie. Toen speelde het gezelschap het stuk twee keer: één keer als generale repetitie en één keer voor de camera's. Sleichim speelde eigenlijk met het idee om de mooiste momenten uit de twee versies te knippen en bij elkaar te plakken, maar besloot uiteindelijk toch om dat niet te doen. “Dat zou namelijk niet trouw zijn geweest aan de intentie van Riley. Het belangrijkste aan *In C* is dat de musici met elkaar in dialoog staan, waardoor iedere versie zich anders ontwikkelt. Elke muzikale handeling is een zaadje dat groeit in het stuk. Daarin knippen en plakken weerspreekt Rileys filosofie.”

PSYCHEDELISCHE TRIP

Waar Philip Glass zich in het spectrum tussen Reich en Riley bevindt, vindt Sleichim moeilijker te zeggen, omdat Glass gedurende zijn carrière anders is gaan componeren. “We hebben er heel bewust voor gekozen om alleen repertoire van Glass uit de jaren zestig te spelen. Na zijn opera *Einstein on the Beach* (1976) ging hij namelijk functioneler componeren – voor bijvoorbeeld films als *Koyaanisqatsi* (1982) – en werd hij minder radicaal.” Dat vroege werk van Glass is geen lichte kost, aldus Sleichim. “Die muziek is geschreven voor opvoeringen in ateliers in Soho, waar hij dan een uur lang op een orgeltje ging spelen voor een intellectuele elite. Sommige van die stukken zijn echt betonblokken. Als je je daar niet volledig aan overgeeft, zullen veel mensen na drie minuten de neiging krijgen om ze af te zetten. Maar als je écht luistert en die psychedelische trip aangaat, dan kom je eruit als een rijker mens.” «

BL!NDMAN

I C O N S
THE AMERICAN MINIMALISTS
TERRY REICH PHILIP GLASS TERRY RILEY

Icons - The American Minimalists - Steve Reich, Philip Glass, Terry Riley (3 cd's)
Bl!ndman
Warner Classics, 5054197490613

W